

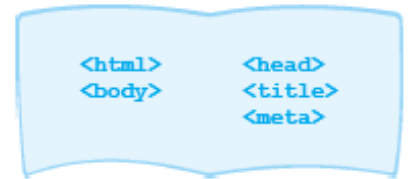
2. Tinklapių struktūra. HTML kalba

Šiame skyrelyje išsiaiškinsime, kokia yra hipertekstinio dokumento struktūra, kaip galima ją peržiūrėti.

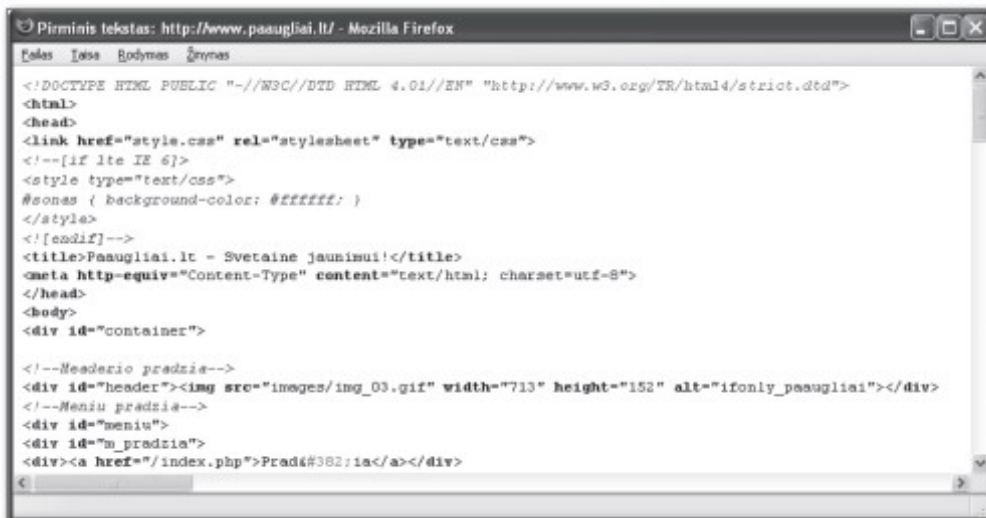
Jau minėjome, kad tinklalapyje informacija pateikiama hipertekstu.

Hipertekstui rašyti naudojama speciali kalba *HTML* (angl. Hyper Text Markup Language) arba jos modifikacijos.

Pasižiūrėkime, kaip parašytas tam tikras tinklalapis. Naršyklės lange atverkime, pavyzdžiui, paauglių svetainę www.paaugliai.lt.

Tada pasirinkime naršyklės meniu Rodymas komandą Pirminis tekstas. Naujame lange atsivers naršomo tinklalapio tekstas, parašytas HTML kalba.

Matome, kad HTML kalba parašyti dokumentai atrodo kaip įprastas tekstas, tik juose *gairėmis* (angl. tags) nurodoma naršyklei, kur ir kaip ji turi pateikti kiekvieną tinklalapio elementą. Tokie dokumentai paprastai įrašomi į failus su priedvardžiais htm, html.

Gairės rašomos tarp kampinių skliaustų (<>). Daugumai gairių reikia nurodyti jų galiojimo ribas, užrašant gaires su dešiminiu brūkšniu (</>).

Kiekvieno tinklalapio struktūra paprastai nurodoma šiomis gairėmis: <html>, <head> ir <body>.

Pagrindinės hipertekstinio dokumento gairės

<code><html></code> ... <code></html></code>	Informuoja naršyklę, kad dokumentas parašytas naudojant HTML kalbos gaires.
<code><head></code> ... <code></head></code>	Čia paprastai įrašoma informacija apie patį tinklalapį: pavadinimas, matomas naršyklės antraštės juostoje (nurodomas tarp gairių <code><title>...</title></code>); ženklų koduotė, tinklalapio autoriaus vardas, reikšminiai žodžiai, kuriais galėtų pasinaudoti paieškos sistemos, ir pan. (nurodomi gaire <code><meta></code> , kuri yra pavienė, t. y. jai nereikia nurodyti galiojimo ribų). Ši informacija tiesiogiai tinklalapyje nerodoma.
<code><body></code> ... <code></body></code>	Čia pateikiama tai, kas, kur ir kaip turi būti rodoma naršyklės lange (tekstai, lentelės, paveikslai ir pan.).

```
Pirminis tekstas: http://www.paaugliai.lt/ - Mozilla Firefox
Efailas Iaisa Rodymas Žinynas

<!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.01//EN" "http://www.w3.org/TR/html4/strict.dtd">
<html>
<head>
<link href="style.css" rel="stylesheet" type="text/css">
<!--[if lte IE 6]>
<style type="text/css">
#sonas { background-color: #ffffff; }
</style>
<![endif]-->
<title>Paaugliai.lt - Svetainė jaunimui</title>
<meta http-equiv="Content-Type" content="text/html; charset=utf-8">
</head>
<body>
<div id="container">

<!--Headerio pradzia-->
<div id="header"></div>
<!--Meniu pradzia-->

<script type="text/javascript">
var gaJsHost = (("https:" == document.location.protocol) ? "https://ssl." : "http://www.");
document.write(unescape("%3Cscript src='" + gaJsHost + "google-analytics.com/ga.js' type='text/javascript">
</script>
<script type="text/javascript">
try {
var pageTracker = _gat._getTracker("UA-3403082-2");
pageTracker._trackPageview();
} catch(err) {}</script>

</body>
</html>
```

Pagrindinės hipertekstinio dokumento gairės

Klausimai

1. Kas yra HTML?
2. Kaip peržiūrėti tinklalapio tekstą, parašytą HTML kalba?
3. Kas yra gairė?
4. Kokios pagrindinės gairės nusako tinklalapio struktūrą?
5. Ką nurodo gairė `<html>`?
6. Ką nurodo gairė `<head>`?
7. Ką nurodo gairė `<title>`?
8. Kurioje hipertekstinio dokumento vietoje nurodomas tinklalapio autorius? Kokia gairė tam naudojama?
9. Kurioje hipertekstinio dokumento vietoje turi būti tekstas, lentelė ar paveikslas, kuriuos reikia rodyti tinklalapyje?
10. Kokie gali būti tinklalapių failų prievardžiai?

UŽDUOTYS

1. Užbaik sakinius. Kiekviename sakinyje gali būti po vieną ar kelis prievardžius. Atlikdamas užduotį, gali pasinaudoti šiais prievardžiais: doc, docx, txt, rtf, xls, xlsx, jpg, jpeg, bmp, gif, zip, rar, html, htm, exe, mp3, ppt, pps, pptx, ppsx.

- 1) Rašyklė MS Word paprastai sukuria failus su prievardžiu _____.
- 2) Skaičiuoklė MS Excel paprastai sukuria failus su prievardžiu _____.
- 3) Failo, sukurto grafikos rengykle MS Paint, prievardis yra _____.
- 4) Supakuoto failo prievardis yra _____.
- 5) Tinklalapio failo prievardis yra _____.
- 6) Failo, kuriame įrašytas grynasis tekstas, prievardis yra _____.
- 7) Pateikčių rengyklė MS PowerPoint paprastai sukuria failus su prievardžiu _____.
- 8) Programos vykdomojo failo prievardis yra _____.
- 9) Failo, kuriame įrašytas garsas, prievardis yra _____.

2. Kurią naršyklę (Netscape Navigator, SeeMonkey, Mozilla, Apple Safari, Google Chrome, Internet Explorer, Mozilla Firefox ar Opera) žymi kiekviena pateiktų piktogramų?

Išsiaiškink, kurios šių naršyklių šiuo metu populiariausios?

3. Paveiksle pateiktas svetainės „Draugiškas internetas“ pirminio teksto fragmentas. Koks yra šios svetainės pavadinimas, rodomas naršyklės antraštės juostoje?

```
<!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.01 Transitional//EN">
<html>
<head>
<base href="http://www.draugiskasinternetas.lt/">
<title>Saugesnis internetas</title>
<!--meta http-equiv="Content-Type" content="text/html; charset=UTF-8"-->
<meta http-equiv="Content-Type" content="text/html; charset=windows-1257">
<meta name="Author" content="Neosymmetria (www.neosymmetria.com)">
<script language="JavaScript">
var _ABS_PATH = "http://www.draugiskasinternetas.lt/";
var _INDEX = "lt";
var _LN = "lt";
</script><script language="JavaScript" type="text/JavaScript" src="http://www.draugiskasinternetas.lt/css/core.css.php?base=http://www.draugiskasinternetas.lt/" rel="stylesheet">
</head>
<body>
```

Pastaba. Atkreipk dėmesį į svetainių paaugliai.lt ir draugiskasinternetas.lt pirminio teksto fragmentuose pateiktus komentarus (angl. comments), rašomus tarp ženklų `<!--` ir `-->`. Tai paaiškinimai, padedantys žmogui lengviau perskaityti ir suvokti HTML kalba parašytą tekstą, bet neturintys įtakos tinklalapio atvaizdavimui. Viskas, kas parašyta tarp šių ženklų (taip pat ir gairės), yra suprantama kaip komentaras ir nėra rodoma naršyklės lange. Išimtis – JavaScript kalba parašyti intarpai, kurie vykdomi, net jei yra parašyti tarp komentaro ženklų.